

litin kunta, tekniset palvelut

kirjaamo@iitti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 14.8.2023

Asia: Vanhan kunnantalon, kirjaston ja Peltohiiren päiväkodin ulkoalueiden yleissuunnitelma, litti

litin kunta on pyytänyt lausuntoa suunnitelmasta koskien litin vanhan kunnantalon, litin kirjaston ja Peltohiiren päiväkodin ulkoalueita sekä niiden läheisyyteen sijoituvia pysäköinti-, puisto- ja viheralueita. Yleissuunnitelmalla tavoitellaan yhtenäistä kokonaisilmettä alueelle. Yleissuunnitelma antaa lähtökohdat alueen jatkosuunnitelmiin piha- ja puistosuunnitelmille sekä rakennussuunnitelmille. Suunnittelualue sijoittuu litin kunnan keskustajamaan, Kausalaan, keskeiselle paikalle keskusta-alueella.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 29.6.2023 päivätyistä asemapiirroksista ja suunnitelmaselostuksesta lausuntonaan seuraavaa:

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueen maanpinta on kauttaaltaan muokattua vuosikymmenten aikana, mikä on todettavissa esimerkiksi vanhoista ilmakuvista, joten kaikki alueella mahdollisesti ollut arkeologinen kulttuuriperintö on todennäköisesti tuhoutunut. Mikäli maanmuokkauksen yhteydessä löytyy esineistöä tai rakenteita tai maaperässä havaitaan muutoksia, jotka voisivat viitata muinaisjäännykseen, tulee työt keskeyttää välittömästi ja ottaa yhteyttä alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Suunnitelman toteuttamiselle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijoittuu suurelta osin Reitalan vanhan maatilan laajalle kiinteistölle, jolle on rakennettu 1950-luvulla kunnanvirasto ja virkailijoiden asuintalo sekä myöhemmin muita julkisia rakennuksia. Reitalan pihapiirin rakennuskanta on 1920-luvun alkupuolelta. Rakennus on toiminut asuntona sekä kulttuuritoiminnassa. Alueella on voimassa Kausalan-Kirkonkylän osayleiskaava (lainvoimainen 2014), jossa aluetta koskee kaavamääräys C: *keskustatoimintojen alue* sekä sk: *Arvokas rakennetun kulttuuriympäristön alue. Ympäristöä muuttavissa toimissa on otettava huomioon vaikutus maakunnallisesti ja/tai paikallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön.*

Vanha kunnantalo on Keskusta-alueen ja Ravilinnan osa-alueen asemakaavamuutoksessa (2013) merkitty *historiallisesti arvokkaaksi ja kyläkuvan kannalta tärkeäksi rakennukseksi (sr)*. Samoin Hammashoitolan-Reitalan asemakaavamuutoksen (2022) yleisissä määräyksissä todetaan Reitalan pihapiiriin viitaten: *Korttelin 107 AL-alueella rakennusten ulkonäköä koskevista merkittävistä muutoksista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa.*

Suunnitelman mukaan AL-alue säilytetään nykyisellään eikä hankkeella muuteta alueen rakennusten ulkonäköä tai ominaispiirteitä. Toimenpiteitä suunniteltaessa on varmistettava, esimerkiksi kasvivalinnoilla, etteivät ne muutenkaan vähennä arvokkaan rakennetun ja muun kulttuuriympäristön arvoja. Museo pitää hyvänä, että alueella on useassa kohdassa tarkoitus käyttää kiveyksissä luonnonkiveä, toisaalta 1950-luvulla rakennetun vanhan kunnantalon pihaan sopii betonikiveys. On myös hyvä, että vanhan kunnantalon pihan reunoilla olevat katupuut, lehmukset, säilytetään. Myös Reitalaan johtava koivukuja tulee säilyttää.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa hankkeeseen rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Jasmin Puska
tutkija	Lauri Miettinen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus